

© ANNE VANDENBOSCH

ONGEWENST GEURTJE VERMIJDEN

Varkensvlees van beren kán een ongewenste geur hebben bij het bakken. Berengeur is een complex probleem dat werd vermeden door castratie van de beerbiggen.

– Anne Vandenbosch

Berengeur is de doordringende, onplezierige geur – en smaak – in varkensvlees dat verhit wordt. Deze sterke geur wordt geassocieerd met mest, urine en zweet. Er is geen probleem met koude vleesproducten. Het overgrote deel van het varken is echter bedoeld voor de versvleesmarkt, dus voor warme bereiding in de pan. De vleeshandel hanteert daarom een nultolerantie van berengeur.

Complex fenomeen

Berengeur is afhankelijk van de concentratie en combinatie van verschillende componenten in het vet. Elk mannelijk geslachtsrijp varken zal in bepaalde mate berengeur produceren, zeugen veroorzaken weinig berengeur. Drie componenten worden verantwoordelijk gehouden voor de berengeur: androstenon, skatol en in mindere mate indol. Androstenon is een steroïde met een sterke urinegeur. Deze

De vleeshandel hanteert een nultolerantie van berengeur.

substantie is belangrijk voor de ontwikkeling van zaadcellen bij beren vanaf ongeveer de achttiende week of bij een gewicht van 60 kg. Skatol is een substantie die ontstaat bij het afbreken van bepaalde aminozuren in het lichaam en is niet geslachtsgebonden. Deze component komt 3 keer geconcentreerder voor in het vet van beren dan bij zeugen. Castratie verlaagt die concentratie met een factor 1,5 tot 2. De 3 componenten verklaren de variatie in berengeur, maar waarschijnlijk spelen nog meer substanties een rol. Berengeur is letterlijk een kwestie van smaak. Het probleem betreft niet alleen de concentratie van de componenten,

maar ook hoe consumenten de geur en smaak, die met deze substanties worden geassocieerd, waarderen. Dertig procent van de consumenten blijkt bijvoorbeeld niet gevoelig te zijn voor androstenon. Om berengeur te vermijden werd wereldwijd ongeveer 95% van de mannelijke biggen gecastreerd. In de EU bestaat er een akkoord voor een vrijwillige stop van castratie vanaf 2018. De Belgische distributie wenst echter volgend jaar al geen vlees meer van dieren die gecastreerd werden. Men ging dan ook naarstig op zoek naar alternatieven. In België gebeurde dit in het project Casprak (Vergelijkende studie op praktijkbedrijven van alternatieven voor onverdoofd chirurgisch castreren van beerbiggen - ILVO-mededeling 112, juni 2012). Immunocastratie en afmest van intacte beren blijken de meest haalbare alternatieven. ■

© ANNE VANDENBOSCH

BEREN AFMESTEN LUKT PRIMA

Als deelnemer van het Casprakproject kon varkenshouder Luc Van Biesen de alternatieven voor chirurgische castratie goed beoordelen. Op vraag van zijn afnemer schakelde hij in 2010 over naar het afmesten van intacte beren. – *Anne Vandenbosch*

Lebbeke, tussen Aalst en Dendermonde, is een redelijk varkensarm gebied. Luc Van Biesen en zijn buurman zijn er de enige varkenshouders. Luc nam in 1991 het ouderlijke bedrijf over. “Samen met mijn echtgenote, Kristien Derde, hield ik toen 120 zeugen met gedeeltelijke afmest. Enkele jaren later breidden we uit naar 170 zeugen en schakelden we over naar het driewekensysteem. In 2006 groeiden we naar het huidige aantal van 200 zeugen. Het bedrijf werd gesloten gemaakt en we veranderden naar het vierwekensysteem, waardoor we nu grotere groepen zeugen hebben. We werken met een kruising van Topigszeugen met Piétrain.” Kristien werkt intussen buitenshuis. Luc en Kristien hebben 2 kinderen: Liesbeth (17) en Jeroen (16).

Casprak hielp te kiezen

Luc is een geëngageerd man. Als voorzitter van de provinciale vakgroep Varkens Oost-Vlaanderen en bestuurslid van de

.....
Ik schakelde op expliciete vraag van mijn afnemer over naar intacte beren.
.....

sectorvakgroep Varkens volgt hij het reilen en zeilen binnen de sector op de voet. “Ik lever mijn slachtvarkens aan Covavee. Zij vroegen me in 2009 om deel te nemen aan het Casprakproject van de overheid waarin verschillende alternatieven voor onverdoofde chirurgische castra-

tie zouden worden uitgetest. Het was natuurlijk erg belangrijk dat die alternatieven op praktijkbedrijven werden uitgetest om de haalbaarheid ervan te kunnen inschatten. Zelf vond ik het een opportuniteit om de alternatieven van nabij te leren kennen. Er werden 4 mogelijkheden uitgetest: verdoving met Metacam, verdoving met CO₂, afmest van intacte beren en immunocastratie. Het project liep ongeveer 2 jaar. We moesten al onze bevindingen noteren. Ik paste elk alternatief toe op een groep van 400 varkens, maar zonder bijkomende management- of voederaanpassingen. In de loop van 2010 zat ik dan ook met de vraag wat ik nu zelf zou toepassen op mijn bedrijf. Het verdoven met CO₂ viel sowieso af. Deze methode vergt namelijk te veel werk. Ook het gebruik van Metacam vond

ik maar niets. Het is onhandig, want je moet de biggen tweemaal vastnemen en uiteindelijk moet je – net als bij gebruik van CO₂ – uiteindelijk toch nog castreren ... en net dát doet niemand graag. Bovendien mag je vanaf 2018 castratie toch niet meer toepassen. De 2 overige methoden hadden ook allebei hun nadelen, maar zoals eerder aangehaald werd de proef uitgevoerd zonder bijkomende aanpassingen. In eerste instantie dacht ik om te schakelen naar immunocastratie, maar toen vroeg Covavee me om te kiezen voor het afmesten van intacte beren. Zij hadden blijkbaar de nodige afnemers voor berenvlees.”

Intacte beren afmesten

In september 2010 stopte Luc volledig met de castratie van de beertjes. Hij heeft dus ondertussen al meer dan 3 jaar ervaring met deze methode van afmesten. “Ik ben blij dat ik niet meer hoef te castreren. Het was een onprettig werkje dat ook de nodige tijd vergde in de kraamstal. Ik mestte de zeugen en baren al gescheiden af, en dat is natuurlijk gebeven bij de intacte beren. Mij vallen er enkele zaken op. Zo merk ik vanaf een gewicht van 15 à 20 kg een andere geur op bij de beertjes. Verder ontstaat er meer onrust in het hok vanaf 40 à 50 kg. Dat uit zich in meer gekrijs en het bespringen van zwakkere hokgenoten. Dat neemt toe tot een gewicht van ongeveer 80 kg. Nadien vermindert het gezien er minder en minder plaats is in het hok en het belaagde varken gaat ook sneller liggen bij een ‘aanval’. Je moet in die onrustige periode dus wat alerter zijn. Dieren met een kreupele poot zet je best opzij, en dan komt dat meestal wel goed.” Luc probeerde in de beginperiode de kalmte in de stal te bewaren door toevoeging van de vloeistof Du Relax, maar dat had geen tot weinig effect.

Aangepast voeder

“Ik merkte al na het afleveren van de eerste groepen intacte slachtvarkens, in het voorjaar van 2011, dat de slachtkwaliteit verbeterde: het magervleespercentage steeg met 1% en ook het typegetal verbeterde, waardoor de slachtvarkens een beter klassement behaalden. Gezien beren van nature minder voeder opnemen, groeiden ze trager dan de baren. Ik voederde dat eerste jaar de beren met het standaardvoeder dat ik voordien gebruikte.”

Ondertussen startte Aveve Veevoeding met een Premiumvoederlijn. “Gezien dat een smakelijker en rijker voer is – met onder meer extra energie, aminozuren, vitamines en selenium – is dat ideaal voor beren die minder voer kunnen opnemen. Op advies van mijn voederadviseur Joost Crabbé schakelde ik in juni vorig jaar hiernaar over. Ik zie er de positieve effecten van in mijn productiecijfers. De groei steeg opnieuw, de onrust in de stal ver-

gingen dus te licht naar het slachthuis. Sinds ik omschakelde naar het nieuwe voeder is dat euvel opgelost. Bovendien meldde het slachthuis me sinds de start met beren maar amper ‘stinkers’.”

Nog niet voor iedereen

Luc is ervan overtuigd dat het Casprak-onderzoek moet worden verder gezet. “Er is immers nog te weinig gekend over de gevolgen van aanpassingen van het

LUC VAN BIESEN

Gemeente: Lebbeke
 Leeftijd: 51
 Specialisatie: gesloten varkensbedrijf met 200 zeugen

Sinds de omschakeling naar intacte beren steeg de voederwinst op het bedrijf.

minderde, de voederconversie daalde en de slachtkwaliteit verbeterde verder. Die voordelen zijn ook wel deels nodig om de aankoop van het duurdere Premiumvoeder te compenseren. Omdat zowel de zeugen als de beren het beter doen met het luxevoeder is het ook makkelijker qua voedermanagement; één voeder voor alle varkens. Ik kan gerust stellen dat op mijn bedrijf de voederwinst is gestegen tegenover vroeger.”

“Ik lever de slachtvarkens per volledig hok aan het slachthuis. Ik selecteer ze dus niet meer uit, anders zou er opnieuw agressie optreden bij de achterblijvers. De opstart met beren was met het vierwakensysteem trouwens niet evident. Ondanks de tragere groei moest het hok wel worden leeggemaakt, de varkens

management in de praktijk en ook de geurcontroles in het slachthuis blijven nog een pijnpunt. Verder blijven niet-gesloten bedrijven vandaag meestal nog castreren omdat ze hun biggen moeten verkopen aan een afmester. Zolang die geen afnemer heeft voor zijn niet-gecastreerde slachtvarkens, kan de zeugenhouders niet stoppen met castreren. Ik schakelde indertijd over naar intacte beren op expliciete vraag van mijn afnemer. Maar voor heel wat collega's is de omschakeling nog een groot vraagteken. Hun slachthuis vraagt er (momenteel) niet naar en zonder afnemer mag je zeker niet aan een alternatief beginnen!” ■

IMMUNOCASTRATIE VERMIJDT ONAANGENAAM WERKJE

Op vraag van hun afnemer startte de familie D'Heygere met immunocastratie. Zij verkiezen nu het tweemaal vaccineren van de beren boven het castreren.

– Anne Vandenbosch

Eddy D'Heygere en zijn echtgenote Ann Biebau namen in 1985 het bedrijf van Eddy's ouders in Ingooigem over. Het was toen een gesloten varkensbedrijf met 70 zeugen en wat akkerbouw. Na een uitbreiding naar 200 zeugen in 1988, kregen Eddy en Ann vorig jaar eindelijk groen licht voor de verdere uitbouw van hun bedrijf. Eddy: "We hebben sindsdien ons bedrijf volledig geherstructureerd en uitgebreid. We kunnen nu 350 zeugen en 1700 vleesvarkens huisvesten. Aangezien ik ook nog loonwerk doe, was het dus wel fijn dat onze zoon Brecht vorig jaar besliste om mee in het familiebedrijf te stappen."

Kiezen voor immunocastratie

De slachtvarkens van het bedrijf D'Heygere worden verkocht aan een versnijder. "Hij levert onder meer vlees aan Colruyt", vertelt Eddy. "In opdracht van Colruyt voerde hij enkele jaren geleden al versnijdingsproeven uit op geïm-munocastreerde beren. De kwaliteitsresultaten van dit vlees waren prima. Gezien Colruyt een groter volume van dit vlees zocht, vroeg onze afnemer 2 jaar geleden om onze beertjes niet meer te castreren, maar immunocastratie toe te passen."

Bij immunocastratie krijgen de beertjes een vaccin (Improvac) ingespoten dat de hormonale ontwikkeling van de teelballen tegenwerkt. Hierdoor kan je ongewenste berengeur in verhit vlees vermijden. Hoewel Eddy en Ann via diverse kanalen al heel wat vernamen over dit alternatief voor onverdoofde castratie, was het voor hen toch ook allemaal nieuw. Ann: "We kregen zowel van onze afnemer als van Pfizer, het farmaceutisch bedrijf dat het 'vaccin' produceert, heel wat uitleg, begeleiding en demonstraties. De beren

De tweede vaccinatie – opnieuw 2 cc – gebeurt bij een gewicht van 75 à 80 kg.

moeten immers tweemaal gevaccineerd worden met een tussentijd van 6 weken. Omdat dit met een speciale spuit moet gebeuren, kregen we ook de kans om het systeem uit te proberen vooraleer definitief te beslissen. De grondige aanpak gaf ons het nodige vertrouwen om ermee te starten. We vaccineerden voor het eerst in september en leverden in januari onze eerste beren af."

Praktisch haalbaar

Eddy voert nu alle immunovaccinaties uit. "Voorheen mestten we de zeugjes en baren apart af. Dit bleven we natuurlijk ook doen met de beertjes. Op het moment dat we de biggen verlokken van de batterij naar de vleesvarkensafdeling – 6 weken na het spenen – worden de dieren gewogen en geef ik ze nu dus ook dit vaccin. Ze wegen dan ongeveer 20 à 22 kg.

Elk beertje krijgt 2 cc Improvac. Het middel moet op kamertemperatuur worden toegediend om een temperatuurschok te vermijden. De inspuiting gebeurt intramusculair in de schouder. Dat lukt goed. Sommige varkenshouders vrezen ervoor om zichzelf te injecteren en hun 'mannelijkheid' te verliezen, maar je moet natuurlijk de voorziene beveiligde handsprit gebruiken. Daarmee kan het moeilijk misgaan. Ik draag wel steeds wegwerphandschoenen om zo veel mogelijk contact met het vaccin te vermijden. Ik ervoer ook dat je een juiste naald moet gebruiken, deze mag zeker niet te lang zijn. Omdat je steeds kort bij het varken moet reiken, zou ik een verlengstuk aan de spuit echter wel handig vinden. Ik merkte ook dat de spuit wat slijtgevoelig is, maar het is geen enkel probleem om er een nieuwe te bekomen via de dieren-

arts. Zoals bij andere vaccinaties markeer ik onmiddellijk elk big na de behandeling. De tweede vaccinatie – opnieuw 2 cc – gebeurt bij een gewicht van 75 à 80 kg. We kregen richtlijnen dat de vleesvarkens 4 tot 6 weken voor afleveren gevaccineerd moeten worden. Ook dat verloopt vlot, gezien de dieren dan sowieso minder ruimte hebben om rond te springen. Ik gebruik hierbij dezelfde beveiligde handsprit met korte naald. Ik vaccineer ze 6 weken voor de slacht, want hierbij realiseren we het grootste rendement. Ondertussen hebben we immers al meer dan 2 jaar ervaring. De groei van de

er dus eentje mist bij het vaccineren, dan kan je dat enkel opmerken aan eventuele berenmanieren of aan het verder ontwikkelen van de teelballen”, toont Eddy me

Hoewel de beertjes geïmmunocastreerd zijn, hebben ze toch nog teelballen.

Immunocastratie is financieel gezien een nuloperatie voor ons bedrijf.

biggen verloopt niet zo veel verschillend dan voordien. Soms zien we bij de varkens van ongeveer 60 kg wel wat ‘berenmanieren’ opduiken. Maar vanaf zo’n 10 dagen na de tweede vaccinatie worden ze duidelijk kalmer. De beren eten in die periode wel zo’n 15% meer in vergelijking met de baren, maar ze zijn ook vlugger slachtrijp. We pasten het voeder nochtans niet aan, we geven de beren ook hetzelfde voer als de vrouwelijke slachtvarkens. We zijn zelfmengers, we mengen dus veel eigen maïs in de voeders. Dat voer geeft ook bij de geïmmunocastreerde varkens een goed resultaat. Onze afnemer vindt de vleeskwaliteit van onze slachtvarkens prima. We deden trouwens zelf ook een kwaliteitsproefje. We vergeleken 15 intacte beren met 15 beren waarbij we immunocastratie toepasten. De karkassen van de intacte dieren hadden minder buik en het vlees was veel droger. De geïmmunocastreerde beren wogen op eenzelfde afmestperiode 6 kg zwaarder. Bovendien bleek het vlees van 2 intacte beren berengeur te hebben en bij eentje was er twijfel over. Deze informatie bevestigde onze keuze.”

Tevreden over keuze

Eddy, Ann en Brecht zijn tevreden over de omschakeling naar immunocastratie. “Tijdens de eerste maanden controleerde ik de beertjes meer dan nu. Hoewel die dieren geïmmunocastreerd zijn, hebben ze namelijk toch nog teelballen. Indien je

tijdens een rondgang door de stal. “Her-vaccinatie kan, door opnieuw 2 cc toe te dienen, maar ten laatste 4 weken voor de slacht. Maar dat gebeurde nog niet dikwijls. Sinds de start kreeg ik nog nooit een ‘aftrok’ of een melding van berengeur vanwege het slachthuis. We moesten indertijd op vraag van onze afnemers de beertjes castreren om berengeur in het vlees te vermijden,

terwijl dit voor ons een onaangenaam werk was dat bovendien de ziektedruk bij de biggen verhoogde. We schakelden nu, op expliciete vraag van onze afnemer, over naar deze andere methode. Het tweemaal toedienen van het vaccin bezorgt ons ook extra werk maar dit is volledig anders, gemakkelijker en minder tijdrovend. Aangezien wij onze gesorteerde biggen hier toch steeds in een bak verplaatsten met een kniklader, vergt die eerste vaccinatie weinig extra inspanning. De biggen die we verkopen zullen vanaf nu ook geïmmunocastreerd zijn. Binnenkort wordt de eerste lading verkocht. Deze biggen kunnen een probleem geven omdat ze niet gecastreerd zijn gezien afmesters dit extra werk niet zien zitten. Maar we zijn op zoek naar een stal om de biggen zelf af te mesten. Een ander voordeel is dat er geen breuken of bin-

FAMILIE D'HEYGERE-BIEBAU

Gemeente: Ingoogem
 Leeftijd: Eddy (52), Ann (51) en Brecht (23)
 Specialisatie: 350 zeugen met gedeeltelijke afmest, 30 ha akkerland en loonwerkbedrijf

Immunocastratie is voor ons bedrijf een valabel alternatief voor castratie.

nenberen moeten gesneden worden of dat er bij het slachten een aftrek van is. De 2 dosissen vaccin betekenen wel een investering van ongeveer 3 euro per beer. Maar doordat de beren na de tweede vaccinatie sneller hun slachtgewicht behalen door meer voer op te nemen, is deze omschakeling financieel gezien een nuloperatie voor ons bedrijf.” ■

REKENING HOUDEN MET ONZE EXPORTMARKT

Alternatieven voor onverdoofde castratie van varkens moeten praktisch en economisch haalbaar zijn voor de producent. De vleesindustrie wil bovendien vlees met een verkmarktbaar kwaliteit. Thierry Smaghe van Febev legt uit. – *Anne Vandebosch*

Thierry Smaghe, gedelegeerd bestuurder van de Federatie van het Belgisch Vlees (Febev): "Doordat de varkenshouders systematisch hun beertjes castreren, hadden onze slachthuizen de zekerheid dat ze een correct product bij hun klanten afleverden. Uit vrees voor berenging is het vlees van niet-gecastrateerde beren immers niet populair in de internationale handel. Castratie zorgde indertijd voor een toegenomen productie én consumptie van varkensvlees. Stoppen met castreren, verhoogt opnieuw het risico dat er vlees met berenging op de markt, en dus bij de consument, komt. Het vlees van één dier

komt bovendien bij heel wat consumenten terecht. Eens iemand deze onaangename ervaring heeft gehad, zal die persoon niet snel geneigd zijn om terug varkensvlees te kopen en/of te verbruiken."

Vrijwillige stopzetting

Sinds 2007 bestaat een Europees akkoord – de Verklaring van Noordwijk – waarin de lidstaten streefden naar een vrijwillige stopzetting van onverdoofde castratie tegen 2015. Dit akkoord werd in de Verklaring van Brussel bijgesteld naar 2018. Volgens Thierry Smaghe zullen heel wat lidstaten dit akkoord naleven. "Maar

aangezien het een vrijwillige stop is, zullen er ook uitzonderingen bestaan. In landen met slechts een beperkte varkensproductie en/of weinig druk van ngo's/dierenrechtenorganisaties is de situatie natuurlijk volledig verschillend tegenover exporterende landen. Exportlanden, zoals België, moeten niet alleen rekening houden met de mentaliteit hieromtrent in eigen land, maar ook met de mentaliteit in de landen waar ze hun vlees verkopen. Deze zijn immers niet steeds gelijk."

Moeilijkheden bij export

Het aandeel varkensvlees voor de versmarkt bedraagt in België slechts 20%.

Eenzelfde aandeel gaat naar de verwerkende industrie. Dit betekent dat er 60% moet worden geëxporteerd. "Als je weet dat de deelstukken van een geslacht varken naar 5 verschillende landen worden geëxporteerd, dan kan je indenken dat dit geen evidente zaak is voor de slachthuizen", benadrukt Smagghe. "Geen enkel exportland mag immers een probleem hebben met de toegepaste methode."

De Belgische grootdistributie maakte onder druk van GAIA haar keuze. Zo vermarkten Colruyt en Okay nog enkel varkensvlees van immunocastraten, terwijl onder andere Delhaize, Lidl, Makro, Cora, Carrefour, Champion, Match en Renmans vooral duiden dat ze geen vlees meer (zullen) afnemen van gecastreerde biggen. Zij laten dus de keuze of de varkens gevaccineerd worden of als intacte beer naar het slachthuis gaan.

Voor slachthuizen is het echter niet evident wanneer een distributeur opteert voor slechts één alternatieve keuze. "Want wat moet er gebeuren met de

.....

We moeten een methode vinden die alle karkassen met berengeur uit de slachtlijn haalt.

.....

karkassen die bijvoorbeeld niet aan de vereisten van Colruyt voldoen? Het slachthuis moet dit vlees dan vermarkten op andere afzetmarkten. Maar juist dat is niet evident met varkensvlees afkomstig van beren die geïmmunovaccineerd werden. In Duitsland, onze grootste afnemer van varkensvlees, kunnen we hiermee bijvoorbeeld moeilijk terecht. Duitsland koos immers voor castratie met verdoving/pijnbestrijding. Volgens onze oosterburen levert de toepassing van immunocastratie immers onvoldoende garanties in de praktijk. Je moet nog steeds je beren controleren aan de slachtlijn, want als het middel niet op de correcte tijdstippen werd toegepast bestaat er nog kans op berengeur. Uit enquêtes blijkt bovendien dat het gebruik van het middel niet aanvaard wordt door de (Duitse) consument, het wordt beschouwd als ongewenste medi-

catie. Improvac wordt nochtans al sinds 2009 in de EU toegestaan. Wetenschappelijk bestaat er dus geen probleem, maar de perceptie is niet oké. Veel markten zijn dan ook bang voor de introductie ervan. Ook Italië, bijvoorbeeld, is een moeilijke markt voor immunocastraten. Voor Aziatische markten speelt de factor dierenwelzijn (vandaag) niet zo'n grote rol, anderzijds is voor deze markt vlees zonder berengeur wél een vereiste. In Nederland is de sector meer gericht naar het afmesten van intacte beren, maar daar ondervinden ze dezelfde problemen met te veel retours

"Omdat het slachthuis een afzetmarkt moet hebben voor het varkensvlees, moet je steeds overleggen over de toegepaste methode met de afnemer van je slachtvarkens", adviseert Thierry Smagghe.

en te beperkte afzetmarkten. 'De berenboot' zit vol, zegt men daar. De markt voor intacte beren is voor hen verzadigd, dus ook voor het vlees van onze intacte beren."

Gezien er in het slachthuis zowel gecastreerde dieren, immunocastraten als intacte beren worden aangeleverd, moet het slachthuis de levering van deze slachtvarkens trouwens goed coördineren. De dieren moeten getrieerd worden of gespreid in aanvoer. Omdat het slachthuis een afzetmarkt moet hebben voor het respectievelijke varkensvlees, moet de varkenshouder steeds goed overleg-

gen met de afnemer van zijn slachtvarkens. "Hij moet een akkoord hebben over de toegepaste methode. Dus: bezint eer je begint", raadt Smagghe aan.

Controle berengeur loopt mank

Eén van de pijnpunten in de hele problematiek omtrent castratie is dat de controle op berengeur vandaag niet sluitend is. "We moeten een goede methode vinden die alle karkassen met berengeur uit de slachtlijn haalt. Het moet een repetitieve methode zijn, die een snelheid van 700 à 800 karkassen per uur aan kan. Bovendien moeten de kosten beperkt zijn, zodat het een haalbare kaart is voor de sector. Vandaag past men in het slachthuis de soldeerboutmethode toe (zie foto). Om dit correct te kunnen uitvoeren is een gedegen opleiding nodig. Voorts is er gevaar voor gewenning wanneer men deze job meerdere uren per dag moet uitvoeren. Om de snelheid van de slachtlijn niet af te remmen zijn er ook meerdere controleurs nodig. Het onderzoek naar berengeurcontrole loopt verder. We mogen immers niet riskeren dat er ongemerkt een karkas mét berengeur in het versvleescircuit geraakt. Berenvlees werd in het verleden onder meer gebruikt bij verwerkt vlees. Ook daarover lopen testen om te bepalen wat het maximale percentage aan vlees met berengeur kan/mag zijn zonder negatief effect op het eindproduct. Dat vergt veel energie en kosten van de sector. Eén oplossing voor het berengeurprobleem bestaat vermoedelijk niet. Er is een multifactoriële aanpak nodig. In Duitsland doet men onderzoek naar diverse berenlijnen, maar de haalbaarheid van deze piste lijkt tegen 2018 moeilijk. De methoden die men op laboratoriumschaal ontwikkelt, moeten ook in de praktijk aan de slachtlijn haalbaar zijn. Er is zeker geen onwil van de sector om in dit verhaal te participeren, maar we vragen naar volwaardige alternatieven. Eén ding is echter duidelijk: in 2014 zal de Belgische consument geen vers vlees van chirurgisch gecastreerde varkens meer kunnen kopen in Belgische supermarkten!" ■